

ANTAL OMKOMNA TILL FÖLJD AV DRUNKNING UNDER 2016

115 människor drunknade 2016

Många is-olyckor, flest sedan 2005

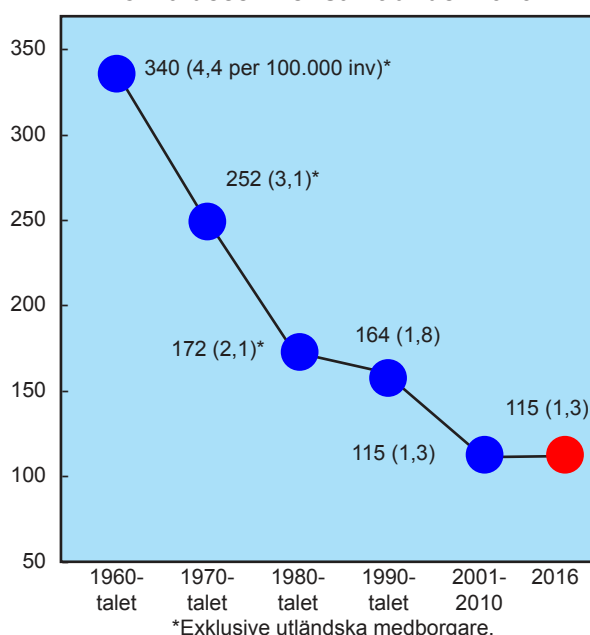
Enligt Svenska Livräddningssällskapet, SLS, sammanställning har 115 personer omkommit i drunkningsolyckor under 2016. Det är sju färre än under 2015 då 122 personer omkom. Under 2016 drunknade 20 personer i samband med is olyckor. Det är det högsta antalet omkomna sedan 2005 och är 16 fler än 2015

SLS har en nollvision när det gäller antalet omkomna genom drunkning. SLS sammanställning över antalet drunknade har visat på en långsiktig minskning. Se tabell. Under de tre senaste åren har vi tyvärr kunnat konstatera en uppgång av antalet omkomna på grund av drunkning. Antalet barn och ungdomar under 19 år som omkom till följd av drunkning var 2016 tio vilket är en positiv utveckling jämfört med 2015 då 13 omkom. Av de som omkommer i drunkningsolyckor är nära åtta av tio män. Medelåldern är hög bland de omkomna, sex av tio är över 50 år. 40 av de omkomna 2016 var över 70 år.

Siffrorna i denna sammanställning tar upp det fall där personer har omkommit till följd av drunkning och beskriver inget om det förmodade stora antal som bevittnar eller är utsatta för ett tillbud som avlöper mer eller mindre lyckosamt. En uppskattning är att det går fyra allvarliga drunkningstillbud på varje omkommen människa*.

*Brenner, R.A (2003). Prevention of drowning in infants, children and adolescents. Pediatrics, 112, 440-445.

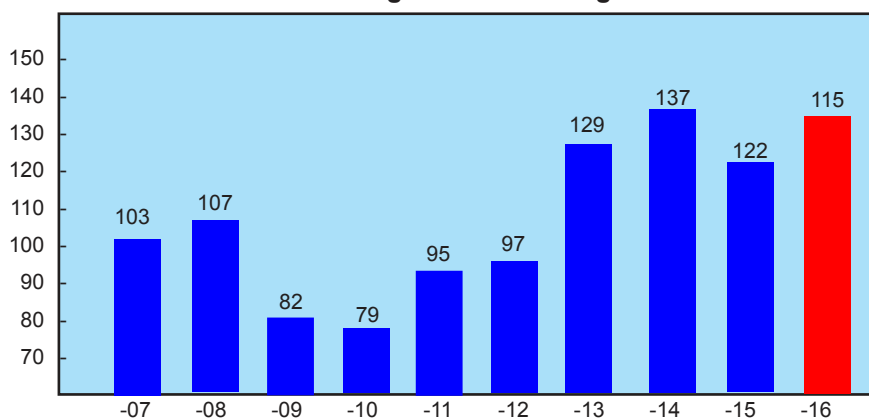
Antal omkomna i genomsnitt under olika decennier samt under 2016

Definitionen för drunkning lyder som följer:

”Drunkning är en process som resulterar i livshotande syrebrist efter immersion / submersion i vätska. Personen kan som resultat av detta avlida eller överleva med eller utan skador.”

Antal omkomna genom drunkning 2007 - 2016

Historisk utveckling

Kring slutet av 1800-talet, när Svenska Livräddningssällskapet bildades, omkom i Sverige drygt 1000 personer (21,3 per 100.000 invånare) genom drunkning varje år.

Under 1940-talet sjönk antalet omkomna till cirka 500 per år (7,9 per 100.000 inv). Detta tack vare en kraftig satsning på den allmänna simkunnigheten.

Minskningen har sedan fortsatt i takt med att allt fler har lärt sig simma och fått kunskap i vattensäkerhet.

Under åren 2000 till 2009 var snittet 115 omkomna per år (1,3 per 100.000 invånare). Under åren 2010 till 2016 är snittet 116 personer per år (1,1 per 100.000 invånare).

Typ av olyckor

I tabellen till höger redovisas antal drunkningar per olyckstyp under 2016 jämfört med år 2015.

På sidan tre visas tendenser för olyckstyper och antal drunknade under de senaste 10 åren.

Sidan fyra innehåller åldersfördelning och fördelning per månad och sidan fem fördelningen per län.

Badolyckor

Antalet förolyckade vid bad har minskat till 24 personer 2016 (30 personer 2015). Minskningen kan till del förklaras med det kalla sommarvädet. Antalet omkomna i badolyckor de senaste tio åren är i snitt 28 personer per år. Många av de omkomna var över 50 år. Orsaken till det att äldre omkommer är troligen dålig kondition i kombination med bristande simkunnighet och vattenvana samt olika sjukdomstillstånd.

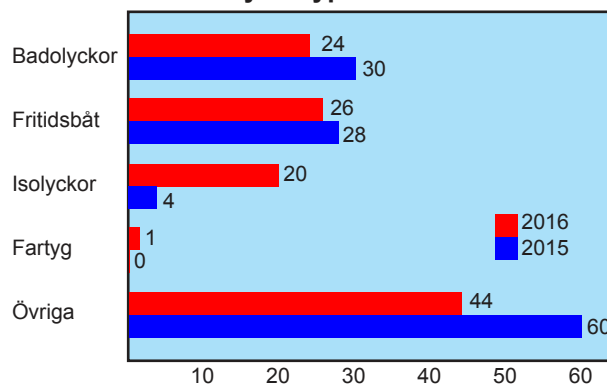
Fritidsbåtar

Antalet drunknade i samband med småbåtsolyckor har minskat från 28 2015 till 26 2016. Tio av olyckorna har inträffat i samband med fiske. Erfarenhetsmässigt vet vi att sex av tio är påverkade av alkohol i samband med drunkningsolyckor och fritidsbåtar. Trots mångårig information om nyttan av att använda flytväst bär endast en av tio drunknade denna enkla och billiga livförsäkring. Cirka hälften av de omkomna skulle, enligt tidigare undersökningar, ha klarat sig om de använt flytväst. Medelåldern bland de omkomna är hög och flera av de omkomna var över 70 år.

Isolyckor

20 personer omkom vid is-olyckor under 2016. Det är en stor ökning jämfört med 2015 då endast fyra stycken omkom. Samtliga som förolyckats är män och hälften är 70 år eller äldre. Sju av olyckorna är i samband med fiske och sex i samband med skridskoåkning. Majoriteten, 15 stycken, av olyckorna skedde mellan januari och mars 2016. För ökad kunskap och förståelse för ett säkrare friluftsliv på isen hänvisas till is säkerhet.se.

Olyckstyper 2015 och 2016

Fiskeolyckor

Under 2016 har 20 personer omkommit i samband med fiske från land eller båt. Det är en fördubbling jämfört med 2015. Tio av de omkomna fiskade från båt. 12 stycken var 70 år eller äldre. Under de senaste tio åren har i genomsnitt tio personer per år omkommit i samband med fiske. Flest omkommer då de fiskat från mindre fritidsbåtar. Ofta är de som fiskar ensamma och har ingen eller bristfällig säkerhetsutrustning, exempelvis flytväst och/ eller säkerhetslina.

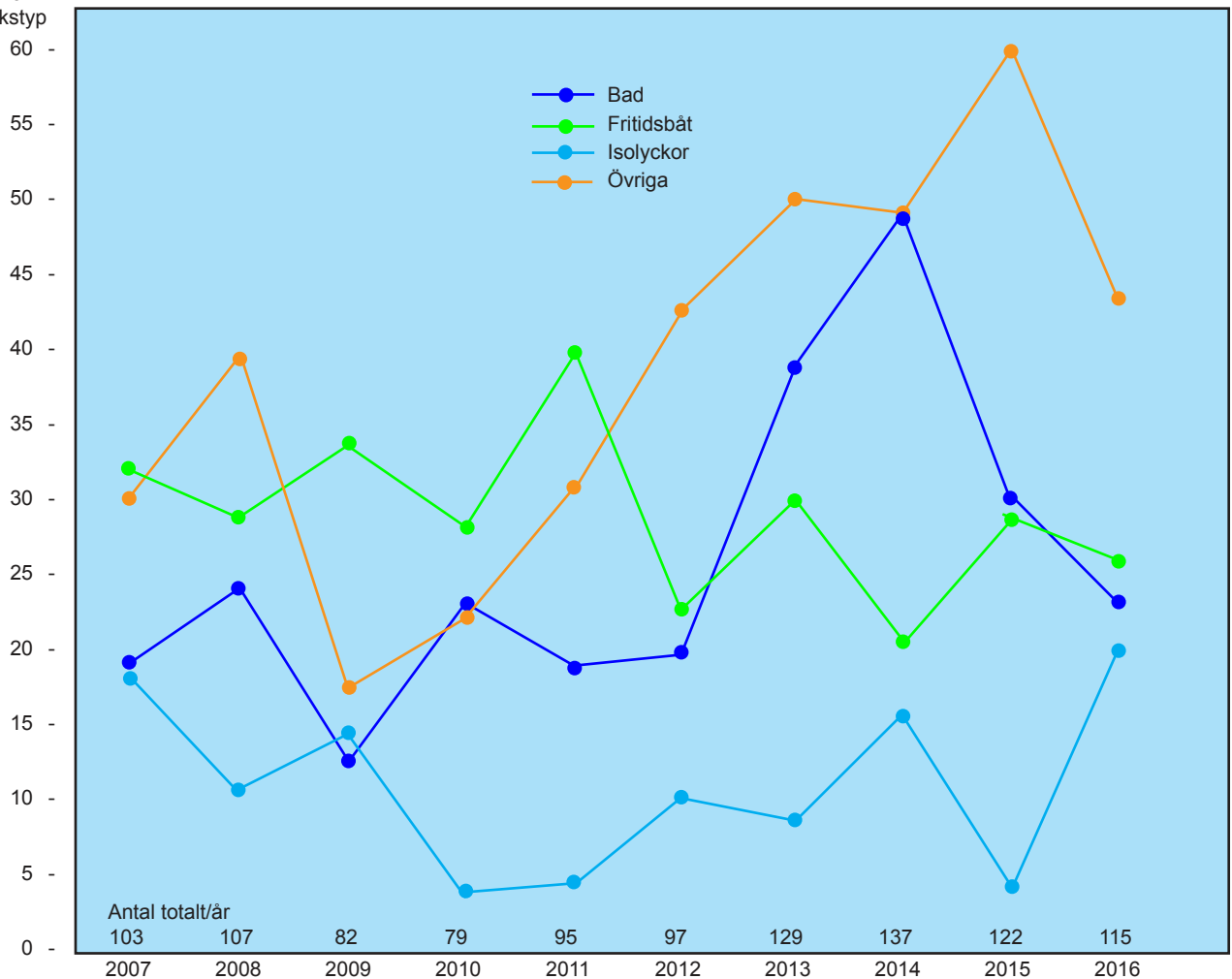
Övriga olyckor

Under rubriken återfinns 44 olyckor (60 under 2015) där det varit svårt eller saknats möjlighet att fastställa det exakta händelseförloppet vid olyckan. Framst rör det sig om fall i vattnet från bryggor och kajer. När det gäller övriga olyckor är medelåldern hög.

**Det kan förekomma skillnader i redovisningen mellan Transportstyrelsen och Svenska Livräddningssällskapet. Det beror på att SLS redovisar drunknade och förmodat drunknade svenskar även utomlands samt att Transportstyrelsen även redovisar omkomna i fritidsbåtsolyckor av andra orsaker än drunkning, exempelvis brand eller olyckshändelse.*

Fördelning typ av drunkningsolyckor över åren 2007 - 2016

antal/år/
olyckstyp

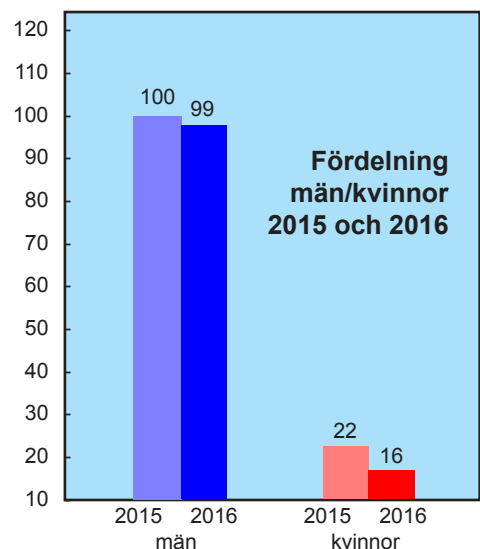
Långsiktiga tendenser

Det är svårt att se några tydliga tendenser om man studerar olyckstyper under den senaste tioårsperioden. Från att trenden varit svagt sjunkande under första halvan av perioden, (2008-2012 92 omkomna i snitt per år), kan vi notera en ökning under de senaste fyra åren, (2013-2016 126 omkomna i snitt per år). Att badolyckorna ökar under fina somrar är tydligt och avspeglar sig 2006, 2013 och 2014. Det är annars svårt att se någon tydlig trend när det gäller denna typ av olyckor.

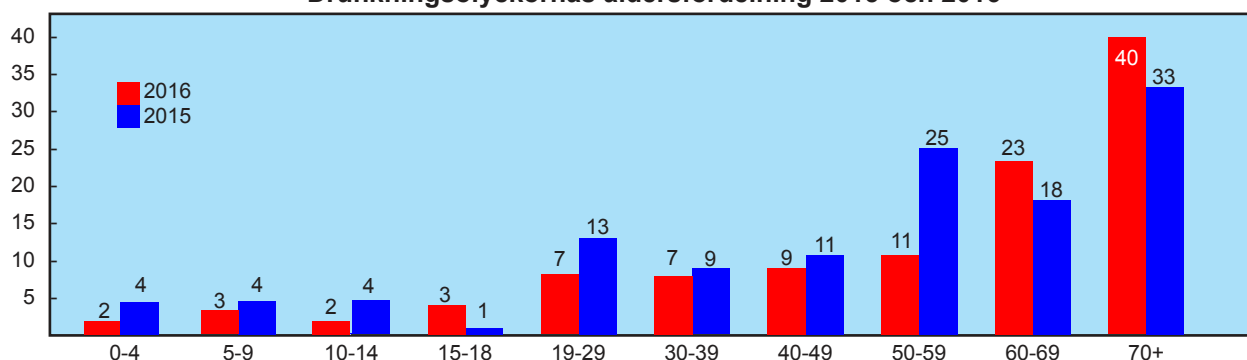
När det gäller isolyckor visar sammanställningen en svag minskning över tid. 2016 sticker ut negativt med ett kraftigt hack i kurvan uppåt med 20 omkomna i samband med is-olyckor. Typen övriga olyckor ökar. Inom denna typ redovisas olyckor där händelseförloppet är oklart. Noterbart är att åldersgruppen 80+ ökar vad gäller drunkningsolyckor under rubriken övriga olyckor. En farhåga för 2016 vilade i att en stor del av det nyanlända skulle uppenbara sig i statistiken. Glädjande så visar siffrorna att så inte blev fallet. Endast två dödsfall till följd av drunkning går att härleda till gruppen nyanlända.

Fördelning män - kvinnor

Av det totala antalet omkomna under 2016 var 86 % män vilket är en procentuell ökning jämfört med 2015 (82 %). En förklaring kan ligga i en större exponering för aktiviteter i, på och vid vatten i kombination med ett större risktagande och överskattning av sin förmåga, såväl preventivt som i en faktisk nödsituation. Detta enligt de av SLS genomförda attitydundersökningarna under 2007 och 2012.

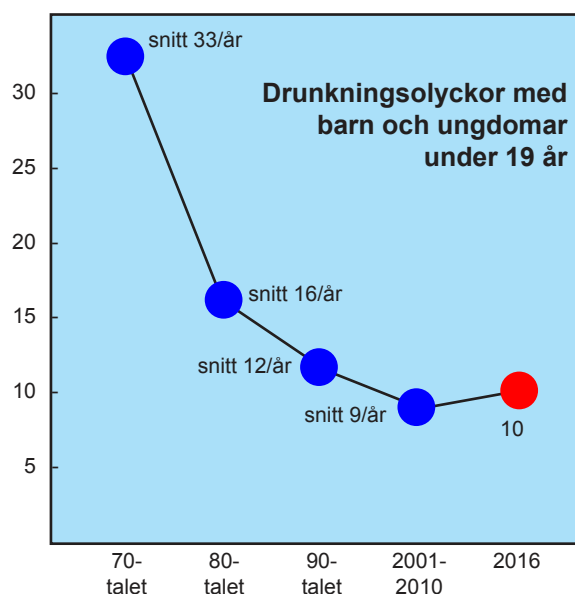
Drunkningsolyckornas åldersfördelning 2015 och 2016

Åldersfördelning

SLS har en nollvision när det gäller antalet drunknade. Under 2007 och 2008 var antalet omkomna under 19 år fem personer per år medan det 2009 ökade till åtta och 2010 till 12 personer. 2011 var antalet nio vilket är samma som snittet för de första tio åren på 2000-talet.

Under 2016 omkom 10 personer under 19 år (13 under 2015) vilket är tillbakagång till ett statistiskt normalläge men ändå ett bekymmersamt antal. Hälften av olyckorna skedde i samband med bad. Fyra av olyckorna berör barn som är sex år eller yngre. Av det totala antalet omkomna under 2016 är 35% över 70 år. 20% procent mellan 60-69 år och 10 % mellan 50-59 år. Medelåldern för de omkomna 2016 är 47 år (49 år 2015).

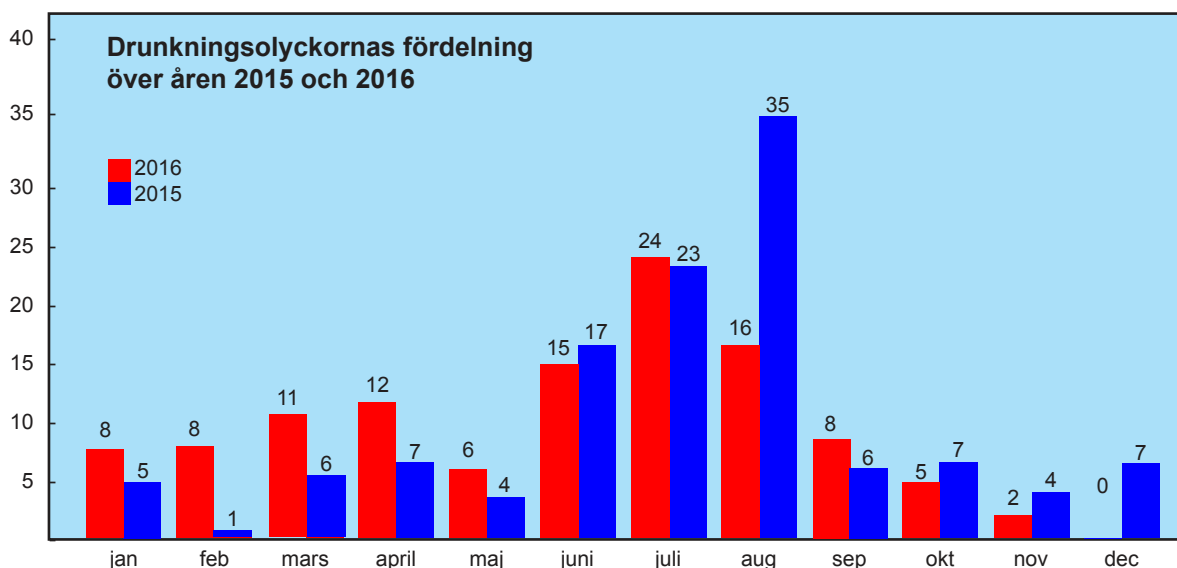

När händer olyckor

Inte överraskande sker de flesta olyckorna 54% maj – augusti, 62 stycken 2016 är en minskning jämfört med 2015 då 79 personer förolyckades. De flesta bad- och båtoluckyckor inträffar i mindre sjöar och vattendrag. Det kan förmodas att man här känner sig säkrare än i öppet hav och därmed omedvetet tar större risker. Detta gäller inte minst vid färd i fritidsbåt då en del, främst äldre, upplever det som onödigt att använda flytväst och att ha sällskap.

Drunknade under 19 års ålder

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
12	9	7	7	5	13	10

Drunkningsstatistik länsvis

Beräkning av antal drunknade per år och i genomsnitt under åren 2007-2016 samt redovisning av antalet drunknade länsvis redovisas nedan. Orsakerna till variationen mellan länen är troligen flera. Turistintensiva län kan exempelvis få felaktiga värden per 100.000 invånare. Avvikelserna mellan länen är dock så stora att det inte kan uteslutas att attityderna till och kunskaperna om riskerna vid vatten och isar skiljer sig

i olika delar av landet. Fritidsaktiviteter i anslutning till vatten är också vanligare i en del län. Det kan noteras att de norra länen har höga drunkningstal i förhållande till folkmängden. Sannolikt spelar det kalla vattnet i norra delen av Sverige en avgörande roll vid dessa olyckor. I år sticker Jämtland ut ur statistiken med 0 drunkningar jämfört mot 2015 då 8 personer drunknade i Jämtlandslän.

	Drunkningsolyckornas fördelning länsvis 2007-2016										Genomsnittligt antal drunknade under 2007-2016	Antalet drunknade per 100 000 inv. 2007-2016
	-07	-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-16		
Stockholms stad o län	14	16	10	9	10	13	15	15	13	9	12,4	0,6
Uppsala	3	3	2	1	1	0	2	3	6	5	2,6	0,7
Södermanland	5	2	2	2	3	2	2	6	2	7	3,3	1,2
Östergötland	5	3	1	2	4	5	4	3	5	4	3,6	0,8
Jönköping	1	1	1	3	3	1	6	3	2	8	2,9	0,8
Kronoberg	2	2	2	2	5	1	5	3	4	3	2,9	1,5
Kalmar	1	6	2	3	3	8	2	4	4	6	3,9	1,6
Gotland	0	0	1	4	1	0	2	0	1	1	1,0	1,6
Blekinge	1	1	3	4	0	6	5	0	1	5	2,6	1,7
Skåne	6	9	2	5	10	5	12	10	10	6	7,5	0,57
Halland	2	4	1	4	4	4	6	5	7	4	4,1	1,3
Göteborg och Bohuslän	3	7	11	10	10	13	7	6	10	12	8,9	1,0
Älvsborg	3	1	0	4	1	4	3	4	4	3	2,7	0,8
Skaraborg	1	0	2	4	1	0	5	5	1	2	2,1	0,9
Värmland	9	11	8	2	5	4	9	5	5	8	6,6	2,4
Örebro	0	4	6	2	5	2	5	5	3	4	3,6	1,2
Västmanland	1	4	1	1	0	1	4	7	5	1	2,5	0,9
Dalarna	8	5	6	3	1	4	3	10	7	1	4,8	1,7
Gävleborg	7	5	2	2	6	9	3	7	8	1	6,0	2,1
Västernorrland	4	4	4	1	2	2	10	7	5	6	4,5	1,8
Jämtland	5	2	4	2	4	5	3	5	8	0	3,8	1,4
Västerbotten	9	7	4	3	7	3	7	5	7	6	5,8	2,2
Norrbottnen	8	7	2	6	4	3	6	9	3	7	5,5	2,2
Utländska medborgare	_*	_*	_*	_*	_*	_*	_*	_*	_*	_*		
Internationellt	5	3	5	-	5	2	3	10	1	6	4,0	
Summa	103	107	82	79	95	97	129	137	122	115	108,6	1,3

Snitt per år under senaste 10 år 108,6

* Utländska medborgare ingår i länsredovisningen från och med 2003.

SLS redovisning exkluderar självdränkning och drunkning som följd av brott.

Ytterligare information: Mikael Olausson 08-120 102 45.